RIFO 1954

Riksfotoförbundet, de svenska amatörfotoklubbsarnas årliga mesting, har i år förlagts till Stockholm. I samband med stämman har Galleri Brinken i Gamla stan upplåtit sina lokaler för ett urval av bidragen i Riksfotovåningen 1954. Utställningen, som har vernissage på fredagen, är utan tvekan sevärd. Det ger den ett tvärsnitt av hela tävlingen, dels för den fram några verkligt högklassiga fotografier.

Vad först tvärsnittet beträffar intresserar det kanske mera som tidsfenomen än som rent estetisk upplevelse. Fotografernas motivkrets har onekligen förändrats på ett frappant sätt under de senaste åren. Den idylliska, smått sentimentala ton som präglade så många bilder ännu i början av 1950-talet är i det närmaste försvunnen. Naturromantiken lever kvar, men har delvis ändrat karaktär. Helt borta är väl inte de vida utsikterna över stämningsfulla landskap, men intresset har alltmer

En av bilderna i Götta Engzells seprarkollektion ("Han — Hon — Det") i Riksfototävlingen 1954.

koncentrerats på detaljen: en bladmatta i rimfrost, skuggspelet över några vajande grässtrån. Bildernas formella uppbyggnad har stor betydelse, många är mer eller mindre lyckade övningar i kompositionslära. Inflytelser från surrealism och abstrakt konst spökar, men har liksom fotogrammen inte fått dominera. Glädjande är att se, slutligen, hur reportagefotot småningom börjar titta fram, trevande, liksom på försök. Skulle det inte kunna uppmuntras lite mer ute i klubbarna?

Den verkliga behållningen gav emellertid som sig bör pristagarnas bilder. Göran Engzell, ung Uppsalajurist och relativt okänd i fotografiska sammanhang, överraskade med en starkt personligt utformad svit "Han — Hon — Det", i sin stramt idealiserade helt fjärran från alla konventionella versioner av temat. Gunnar Forsells Norrlandsbilder imponerade likaledes. "Vägen genom Hiirijärvi", som slingrar sig fram genom det vagt antydda landskapet, hör till det bästa utställaren sett av denne skicklige fotograf. Lennart Olsson svarar för några av utställningens paradnummer, de överlägsna kompositionerna från Stadion, Termini i Rom, Bo Haugen har en raffinerad bild av en svampkoloni, Lennart Jansson skall nämnas för en reportagebetonad och bra kollektion folkliv från Svolvær och Ove Wallin, slutligen, för den vackra bilden "Silverstruktur".

ALF NORDSTRÖM

En äkta Hornblowerroman
C. S. Forester
Kaptenen på Atropos
16:50, inb. 21:—
BONNIERS

"en märklig kärleksroman"
Lundagård
Rut Hillarp
SINDHIA
"Boken imponerar att börja med som stilistiskt kraftprov... Intensiteten sviktar inte ett ögonblick, koncentrationen är hela tiden lika stark... Ännu mer imponerande är emellertid skärpan och perspektivriskedomen hos den självanalys, som Sindhia steg för steg genomför."
Bengt Holmqvist
i Stockholms-Tidningen
12:50

En NORSTEDTS bok

PÅ MÅFÅ

Barndomsminnen

Jag har ofta tänkt på hur olika man kan se sin barndom utan att därför ha en känsla av att vara falsk. Det brukar sägas att författare som skildrar sin barndom faller offer för suggestioner och skildrar barndomen i det ljus tiden helst vill ha. Under 1800-talet var det kutym att skildra barndomen ljus och oskuldsfull. David Copperfield skulle levat i paradiset om det inte varit för vissa yttre orsakers skull. Vår tid däremot framställer barnet ångestfullt och bekymrat, och detta inte på grund av de yttre förhållandenas tyngd, utan på grund av de onda drifter som tidigt tar barnet i besittning.

När jag tänker på min egen barndom märker jag att jag utan minsta svårighet kan föreställa mig den helt och hållet lyckliga och lika helt och hållet olyckliga. Det är en belysningsfråga, och jag kan mixtra med ljuset ungefär som jag vill. Saken är väl helt enkelt den att barnet lever i en värld som ännu inte vet av lycka och olycka, att det inte känner till reservutgångarna. I tolvårsåldern älskade jag en ljushårig skönhet som, för mig var en uppenbarelse av livets högsta ljuvlighet. Jag stod i gymnastiksalen där det var dans och följde henne med blicken, och då hon svängde förbi med flygande lockar fick jag svindel av de klänor som brunade inom mig och var tvungen att hålla mig fast i ett av klätterrepen för att inte falla omkull. Jag hade inte en tanke på att bjuda upp henne, därför att hon stod alltför högt i min fantasi, därför att lyckan att dansa med henne skulle vara alltför stor. Hon var fulländad och ingalunda skapad av kött och blod, utan av något hemlighetsfullt fluidum, sammansatt av välluckter av olika slag. När jag älskade henne kunde jag inte tänka mig någon utvägg att slippa från min kärlek. Senare i livet, när jag började våga att bjuda upp en flicka och hon inte visade sig intresserad och kanske till och med medan hon dansade med mig visade att hon föredrog någon annan kavaljer och gav honom blickar med smålenden över min axel, uppfattade jag genast att hon hade fula tänder eller att hennes klänning var smaklös eller att hennes ben var alltför spinkiga, och strax lättade det en smula i bröstet, och jag kunde befria mig från henne. I sådana stunder visste jag att jag var olyckligt och att jag sökte befria mig från olyckan. Jag var på väg mot den ensamhet som kallas att vara stark, och jag behövde inte att klätterrep för att hålla mig uppe. Då var jag inte barn längre.

Hela detta problem är ett belysningsproblem, och ljuset hämtar man ur den situation man befinner sig i när man berättar. "Nässlorna blomma" handlar utan tvivel om Harry Martinsons barndom. Men den inneršta strömmen i berättelsen kommer i hög grad från den situation diktaren befann sig i då han skrev. Det var han, den svenska, som smålog sig in i det svenska folkets gunst, inte bara den lille gossen som smålog sig in i ålderdomshemsföreståndarinnans hjärta. Diktaren var själv gossen som placerades in i ny miljö, som lämnade sina arbetskamrater och blev författare, och han undrade hur hans nya bundare skulle behandla honom, den fader- och moderlöse, som behövde så mycken ömhet och förståelse.

Det är med barndomen i varje människas liv så att den står till tjänst med symboler för det som sedan skall ångå oss, och dessa symboler har det fina med sig att de från början inte är laddade med något bestämt innehåll. De är bara levande och människovärda och de kan sedan användas för både det ena och det andra. Barndomen är den stora reservoaren, där vi hämtar maskeraderäder när vi vill tala om hur vi känner det just nu.

OLOF LAGERCRANTZ

Lärarbristen kräver fortsatt provisorium

De provisoriska åtgärderna med anledning av lokal- och lärarbristen vid folkskolan föreslår skolöverstyrelsen skall tillämpas även under nästa läsår i samtliga skoldistrikt som berörs av folkskolläraranordningen.

Det ökade ekonomiska stöd åt folkskollärare under vissa akademiska studier och befattningskurser, som föreslagits årets riksdag torde leda till att ett större antal folkskollärare kommer att vara tjänstlediga för studier under nästa läsår än under föregående år. Sammanlagt beräknas behovet av vikarier för sådana lärare komma att uppgå till minst 825.

För nästa läsår beräknas, enligt de nya bestämmelserna, föreslaga ett underskott på 916 folkskollärartjänster och ett överskott på 805 småskollärarinnebefattningar.

Vårens senaste modeller

En av de eleganta Aristokratmodellerna...

Det är en lätt och smidig sko med ovanlåder av extra hög kvalitet. Ni är välklädd i den vid praktiskt rager alla tillfällen... Se och prova den redan i dag.

Finns i brun kalv — pris kr. 62:—

nära Stureplan
Lagersons
KUNGSGATAN 4

Kolossen Victor Hugo

Sainte-Beuve, först vän med Victor Hugo och sedan hustrus älskare och mannens fiende, avhöll sig på grund av denna relation i stort sett från att tala illa om skalden annat än privat. Han tog skadan igen i sina memoarer, först år 1938 utgivna anteckningar (Mes poisons). Medan andra samtida avrättas i några få notiser, ägnas tjugu sidor av giftig prosa åt Hugo. Ett ledmotiv är vad man kan kalla det uppsvällda hos den franska romantikens ledare. Hugo är en barbar, en jätte, en cyklop, en drake — grov, överdriven, föga juste, deklamatorisk, fängen i sina egna floskler. "Odysseus är i alla fall en människa, vad han än gör; Polyfem (Hugo) är ett djur." "Då Hugo, som alltid gigantisk, eftertrådet Lemercier i akademin, uppträder han som om han efterträdde Napoleon, då han kommer in i pärskammaren börjar han genast tala om oceanen och framställer sig Shakespeare rivalt till denna nyligen förstörare." "Jag tror inte det finns någon människa, som det mindre kostar på att ljuga." "Då Hugo var ung, kunde hans småskämtet, hans råheter betraktas som fel hos ett sublimt begåvat barn, som tycker litet för mycket om grova ord och starka färger; men nu när han är fullvuxen, har allt detta blivit kvar och äkats, det har mer och mer rotat sig fast hos honom; han når aldrig mognad."

Många har skrivit i samma anda om Victor Hugo, om än mindre elakt. Flaubert skrev att Hugo ofta lät ersätta sig av en

Victor Hugo vid inemot åttio års ålder (omkring 1880).

sekr, behöll Hugo alltid en naivistisk min med tiden vagt liberal entusiasm för kejsardömet, den stora armén och den av folkviljan krönte diktaren. Men i övrigt var han sanneligen inte beständig. Under restaurationen var han legitimist och besjöng systematiskt kungliga evenemang och mot-ckns dusörer; under borgarkungens tid var han lika ivrig orleanist, lyckades av Ludvig Filip utverka en plats i pärskammaren och drömde om att bli minister eller åtminstone mannen bakom tronen; vid 1848 års revolution blev han republikan, vän av ordning men också av moderata reformer. Då Ludvig Napoleon började förbereda sitt fantastiska och ändå lyckade försök att bli Frankrikes härskare fiek han till en början Hugos stöd. Men en brytning inträffade som ännu i sina detaljer är outredd; det är svårt att klarlägga i vad mån Hugos allt bestämdare opposition mot prinsen—presidenten berodde på personliga motsättningar, besvriken återutnämnd eller politisk idealism. Det var i varje fall denna brytning som gjorde Hugo till ett stort namn bland radikaler och republikaner. Vid statskuppen 1851 flydde han och bosatte sig på Guernsey; under nitton år förblev han den store flyktingen — i än högre grad en personifikation av motståndet mot tyranniet än Thomas Mann under nazismen — som i bok efter bok gisslade "Napoleon den lille" och förkunnade demokratins och humanitetens snara seger. På Guernsey mådde han för övrigt förträffligt och arbetade bättre än någonsin, fri från möjligheter att slösa bort tiden på inriitiger, salongsiejonarbete och politisk verksamhet av mera ordinärt slag. Med kejsardömets fall kom återkomsten och apoteosen. Någon större politisk roll fick inte Hugo spela, även om han en kort tid satt i nationalförsamlingen och sedan ofta gjorde storslagna uttalanden, men han blev som kanske ingen diktare har blivit senare symbol för tidens och nationens tro och förhoppningar: framsteg, folkstyre, humanitet, nationalism och internatio-

Hugo i samtida karikatyr.

nalism, människornas naturliga godhet, klinalans rätt, samhällets och de styrandes onda tendenser. 600.000 samlades vid hans åttiårsdag; två miljoner följde honom till graven i Pantheon på våren 1885.

Jätten förkunnade emellertid inte sitt privatliv. Då han vid tjugu års ålder gifte sig prästen hans kvakheten och troheten lika väldsamt som senare den obundna erotiken. Det tycks vara oklart om man i hustrun Adèles egendomliga förbindelse med Sainte-Beuve skall se en orsak till eller en följd av Hugos i trettiårsåldern begynnande, snabbt till det fantastiska stegrade tillbetalan. Utom verkliga kärleksförhållanden — framför allt med Juliette Drouet — hade Hugo finnu på sin sena ålderdom oräkneliga mera tillfälliga och kortvariga förbindelser och än flera rena "passader". Han kastade sig över alla någotlunda smäkliga med samma apitit: aktriser, världsdamer, bodbitarflicken, tjänsteflickor. Hustrun och de fastare älskarinnorna tolererade allt i genikultens tecken. Underbara dikter, ofta rätt lika varann, sändes samtidigt till skilda damer; andra underbara dikter förhärligade inför offentligheten erövringarna och sjutningarna. Men denne libertin var ingen slavrer. Hugo förde bok över sina bedrifter, i regel på spanska för att hindra insyn. Och framför allt var han en husbållsbokens passionerade anhängare. Varje utgift, från bussresan till arvodet åt en flicka, anteckinades; hustrun, Juliette Drouet och barnen måste vara lika noggranna och framvisade regelbundet för kontroll räkningar och uppgifter om utlägg. Små i mera pinsam mening var inte Hugo, även om han gärna talade om sin fattigdom och sina svårigheter trots enorma inkomster och en stadigt växande förmögenhet. Det bör här också noteras att de kvinnor som utsattes för den omilda behandlingen fortsatte att älska honom och har beskrivit honom inte bara som en stor älskare, utan också som trevlig i vardagslag.

Redan tidigt började Hugo se sig själv i förstoring, vilket inte vill säga litet. Han var både högmodig och fåfäng, och även i dessa egenskaper var han gigantisk. Fåfängan framträdde självfallet starkast i yngre år, i tvärn att komma in i akademin, att bli pär, i stolthelen över att vara vicomte. Då åtan vill var vunnen blev han på den punkten mindre glupsk, men många anekdoter vittnar om att han aldrig blev mätt. Högmodet fulländades under isoleringen på Guernsey, då Hugo såg sig själv som en andlig stormakt, tryggt överlägsen alla bråckliga världsliga välden; boken om Shakespeare blev en hyllning till geniet i allmänhet och främst till författaren själv. Som ung ortodoxt och konventionell katolik blev Hugo på äldre dagar mera vagt och allmint religiös. Han talade och skrev om Gud med majestätisk bredvidighet, någon gång en smula nedlåtande; han trodde också på ett liv efter detta, då tanken att döden skulle kunna göra slut på en Victor Hugo tydligen föreföll honom alltför orimlig. "Jag är gammal, jag skall snart dö. Jag skall träffa Gud och tala med honom. Det är en stor sak. Vad skall jag säga honom? Jag tänker ofta på det. Jag förbereder mig..." Testamentet slutar med orden: "Jag skall sluta mina fordtska ögon, men mina andliga ögon förblir öppna, större än någonsin. Jag avbjuder tal i alla kyrkor. Jag ber om en bön från alla själar." Säkert har ingen bättre förstått ordet att människan är skapad efter Guds belåte — det var inte längt till idéntifikationen.

I utlanden och notiser om Victor Hugo, inte minst i dagboksanteckningar och brev — Flaubert, bröderna Goncourt, Renard, Barrès, Gide — möter vid sidan av en intensiv beundran ofta irritation, ironi och ett nödtorftigt bealtigt försökt. Motivet kan man till en viss grad söka i avund inför den väldiga prestationen och beröminelsen, den på alla områden sagolika, framgången; ingen kan vara ett bättre svundsobjekt än denne självbelåtne jätte. Härtill kommer de många primitiva eller löjliga drag som jag här kanske för mycket framhävt samt det övermanitska i både livsstil och författarskap. Men väsentligare för kritiken är dock en annan sak. Det finns knappast skäl att beskylla Hugo för oärlighet, man vil kan man säga att sällan så mycken ärlighet, så många äkta tankar och känslor förvärvats till så billigt pris. Hugo bytte ärligt och uppriktigt åsikt, han var utan tvivel hetsigt förlukad några hundra gånger, han menade allvar då han sade sig vara förtvivlad vid ett sjukläger eller en grav, även om han en kvart senare var i full fart vid skrivbordet. Men ingenting tyder på att dessa växlingar beredde honom några svårigheter, att han, som skrev om alla problem, någonsin hade besvär med ett problem. Denna munfra facilitet väcker misstankar om något sätta, en brist på tickning för förkunnelsen; det är bara i fråga om barn som man finner rätt och skratt med en minuta mellanrum i sin ordning. Tänkc vilka lidanden Strindberg, som Hugo jämförts med, skulle ha genomgått i samma följd av åsikter och situationer. Och till detta kommer att Hugos gåkåje är allavarlig i den meningen att han aldrig visade tecken till humor. Han kunde vara kvick, men inte skämtsam. Det är inte underligt att samtid och eftervärld blott med knorrande ovilja böjt sig för geniet.

HERBERT TINGSTEN

Ronneby uppvaktar om SJ-personal

En deputation från Ronneby med stadsfullmäktiges ordförande, riksdagsman Thure Andersson, i spetsen, uppvaktade på torsdagen järnvägsstyrelsen angående den personalförflyttning som förutsättes bli nödvändig i och med att järnvägsverkstäderna kan läggas ner efter breddningen av kustbanan. Överdirektör Edv. Oredsson meddelade att man i styrelsen hiller på med en undersökning hur denna flyttning skall kunna genomföras så att den blir till minsta möjliga förfång för personalen. Deputationen besökte även vilg- och vattenbyggnadsstyrelsen för överläggningar angående vissa stadsplaneändringar i samband med breddningen av banan inom staden.

Ah! Gillette Snabb-Rakning

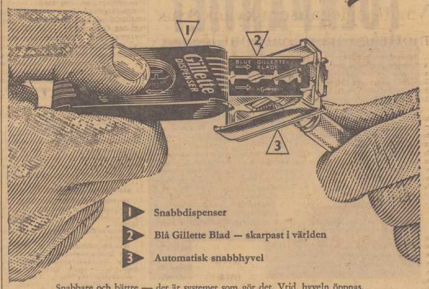

1 Snabbdispenser
2 Blå Gillette Blad — skarpast i världen
3 Automatisk snabbhyvel

Snabbare och bättre — det är systemet som gör det. Vrid, hyveln öppnas. — Klick, nytt blad i från snabbdispensern. — Vrid, klart för rakning. Automatisk hyvel och Blå Gillette Blad är gjorda för varandra. Storen Snabb-rakning *i morgon* — tag hem ett Gillette snabbrakning-set *i dag!* Finnes i prislåge från 6 kronor.

Börja snabbrakning med
'Rocket' Set 6:-
Automatisk snabbhyvel och snabbdispenser med 6 Blå Gillette blad och bladuppsamlare. Förpackat i utmärkt etui. Alltsammans för endast kr. 6:-

Köp alltid Edra rakblad i
Snabbdispenser 2:-
— med 10 Blå Gillette Blad
NU samma pris som pappersförpackningen!
Dispensern ger Er många extra fördelar utan extra kostnad

- Spar rakstid — bladen klara för ögonblicklig användning.
- Skyddar 100 % Gillette bladen med världens skarpaste eggar.
- Inga pappersomslag, som kan skada eggarna vid upprecklingen.
- *Radrummet blir barnfritt* tack vare bladuppsamlaren för de förbrukade bladen!

Börja dagen rätt börja med Gillette

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.